

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

25^E JAARGANG

WOENSDAG 23 OCTOBER 1940

No. 1292

COMMISSIE VAN REDACTIE:

*J. G. Koopmans; P. Lieftinck; N. J. Polak; J. Tinbergen
en F. de Vries.*

Secretaris van de Redactie: M. F. J. Cool.

*Redactie-adres: Pieter de Hoochweg' 122, Rotterdam-W.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.*

*Abonnementsprijs voor het weekblad, waarin tijdelijk
is opgenomen het Economisch-Statistisch Maandbericht,
franco p. p. in Nederland f 20,— per jaar. Buitenland en
koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cent. Dona-
teurs en leden van het Nederlandsch Economisch Instituut
ontvangen het weekblad gratis en genieten een reductie op
de verdere publicaties. Adreswijzigingen op te geven aan
de Redactie.*

*Advertenties voorpagina f 0,50 per regel. Andere pagina's
f 0,40 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.
Administratie van advertenties: Nijgh en van Dítmar N.V.,
Uitgevers, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Post-
chèque- en girorekening Nr. 145192. Adres te Rotterdam:
Erasmushuis, Tel. Nr. 31696.*

INHOUD:

	Blz.
Pachtopdringsbesluit 1940 door <i>Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaar</i>	642
De Federal Revenue Act 1940 door <i>Mr. Dr. F. E. Schmey</i>	644
De Rijksmiddelen over September 1940	647
Aanteekeningen.	
Overheidsmaatregelen op economisch gebied	648
Ontvangen boeken, brochures en statistieken	650
Maandcijfers.	
Overzicht van den stand van de Rijksmiddelen ..	651
Statistieken.	
Bankdisconto's — Geld- en Wisselkoersen — Bank- staten	651—652

GELD- EN KAPITAALMARKT.

Op de *geldmarkt* blijft de vraag practisch beperkt tot het zeer kortlopende materiaal, hetgeen, naar wij in onze vorige overzichten reeds hebben aangeduid, volkomen in overeenstemming is met de ervaringen in vorige jaren omstreeks dezen tijd opgedaan. De komende 1-Novembertermijn doet de geldgevers een groote reserve in acht nemen ten aanzien van langere uitzettingen. Deze omstandigheid is er ook de oorzaak van, dat het „overhevelen” van het omvangrijke per begin van deze maand door de schatkist bij de centrale bank ondergebrachte schatkistpapier, dat anders ongetwijfeld zou hebben plaats gehad, nu nog achterwege bleef. De banken bewaren een ruime liquiditeit en pas nadat de komende uitpanning op de geldmarkt verwachten, gepaard gaande met vraag ook voor de langere termijnen. Trouwens, wanneer men in aanmerking neemt, dat het bedrag aan bankpapier in omloop in de laatste maanden vrij belangrijk is toegenomen, dan moet geconstateerd worden, dat de omvang van de schatkistfinanciering bij de centrale bank nog zeer aan den bescheiden kant is. In feite is de stijging van den bankpapieromloop sedert 10 Mei even hoog als het door de schatkist opgevraagde, destijds bij De Nederlandsche Bank aanwezige, creditsaldo, gevoegd bij het bij de centrale bank opgenomen credit. Die twee groepen mutaties dekken elkaar vrijwel. En voor het overige heeft de markt zich derhalve geheel bedropen.

De *kapitaalmarkt* heeft geen noemenswaarde wijziging in tendens vertoond. In het Verordeningenblad is thans aan den Secretaris-Generaal van Financiën de bevoegdheid verleend om over te gaan tot consolidatie van vlottende schuld op een tijdstip en onder voorwaarden, door hem te bepalen. Men zal deze verordening moeten zien als een door de huidige buitengewone staatsrechtelijke verhoudingen vereischte formaliteit, die er nog geenszins op hoeft te wijzen, dat men in feite binnen korten tijd op omvangrijke schaal tot consolidatie wenscht over te gaan. Weliswaar is de vlottende schuld thans tot recordhoogte gestegen, maar de situatie op de geldmarkt is — zulk in afwijking van de verhoudingen, die in het verleden vóór een consolidatie-operatie vaak waren waar te nemen — ook van dien aard, dat een omvangrijke vlottende-schuld-financiering volkomen verantwoord is. De bestemming, die een belangrijk deel van de middelen, door de overheid uitgegeven, tenslotte heeft gekregen, heeft, als het ware, vanzelf den weg gewezen tot de financieringsmethode. Die middelen immers zijn via de sterk gestegen liquiditeit van het bedrijfsleven in de geldmarktsfeer te land gekomen, en niets was dus logischer dan dat de schatkist die middelen daar onmiddellijk weer opving, zoodat aldus een sluitende financierings-cirkelgang werd verkregen. Het zou een miskenning van deze situatie zijn, wanneer men op overwegingen, die vroeger konden gelden, onder geheel andere verhoudingen tot consolidatie op een te vroeg tijdstip of in een te snel tempo overging. Het feit, dat een deel der overheidsuitgaven, welke gefinancierd moeten worden, weliswaar latente, maar toch voor geruimen tijd volkomen geïmmobiliseerde, koopkracht schept, blijft zoowel terzake van de monetaire consequenties als met betrekking tot den vorm der gewenschte financiering van overheerschende beteekenis.

PACHTOPDRIJVINGSBESLUIT 1940.

Op 12 Augustus 1940 hebben de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Landbouw en Visserij en Justitie, ter voorkoming van pachtprijsopdriving, bovenstaand Besluit afgekondigd. Reeds eerder was bij Koninklijke Boodschap van 26 April l.l. ingediend het Ontwerp: „Bepalingen ten aanzien van de pacht, in het bijzonder tot voorkoming van het opdrijven van pachtprizen in de tegenwoordige buitengewone omstandigheden”. Beider strekking is duidelijk: het opdrijven van pachten moet worden voorkomen.

Menig grondeigenaar zal huiverig staan tegenover de praktische gevolgen van voormeld Besluit. Het bevrozen der pachtprizen — en daarop komt het Besluit toch tot op zekere hoogte neer — zal hem, die fiscaal toch al niet in een bevoorrechte positie verkeert, weinig welkom zijn. Het ligt dus voor de hand, dat hij naar de gronden van voormeld ontwerp en Besluit vraagt. Nu moet men dadelijk voorop stellen, dat bij het Besluit geen motiveering, geen toelichting is gegeven, zodat men naar de motieven, voor zoover zij niet reeds ten aanzien van het Ontwerp werden medegedeeld, moet gissen. Dit laatste zal men in alle geval hebben te doen ten aanzien van de wijzigingen, die het Ontwerp onderging, tenzij natuurlijk uit het verband der bepalingen een en ander kan worden verklaard.

Zoals men weet, heeft de Pachtwet van 31 Mei '37 reeds een matigenden invloed uitgeoefend op de pachtprizen, doordat zij n.l. de Pachtkamer de bevoegdheid heeft gegeven alle pachtcontracten te toetsen op hun buitensporigheid, althans op de vraag, „of de pachtprizen zoodanig is vastgesteld, dat hij den pachter, ook bij bijzondere bekwaamheid en ijver, de mogelijkheid van een redelijk bestaan uit de opbrengst van het gepachte goed zal laten”¹⁾. Dit neemt intusschen niet weg, dat een toestand is ontstaan, zooals de Memorie van Toelichting op het Ontwerp die schetst: „Thans spannen tal van factoren samen om den pachtprijs op te schroeven tot een peil, hetwelk wellicht in een redelijke verhouding staat tot de voor het land geboden koopprijzen, maar geenszins tot de opbrengstmogelijkheid van het boerenbedrijf”.

Als een van die factoren noemde de Regeering, naast de vlucht van het beleggingskapitaal in den grond, den mobilisatie-toestand. „Evenmin”, zoo gaat de Toelichting voort „als op ander gebied — men denke aan de Prijsopdrivings- en Hamsterwet 1939 — mag de Regeering ten aanzien van de pacht aan dezen factor vrij spel laten. Dit klemt te meer, nu de pachtprizen reeds zonder invloed van dien factor de grens van het toelaatbare hebben bereikt, zoo niet overschreden. En dat, hoewel het landbouwbedrijf slechts met moeite en dan nog dank zij den steun van een heel stelsel van overheidsmaatregelen het hoofd boven water heeft weten te houden”.

Is dit standpunt tegenover den afzonderlijken verpachter wel gerechtvaardigd? Wij willen trachten op die vraag het antwoord te geven door in het kort de positie van den eigenaar-verpachter te bezien. Wat is het voorwerp der pachtovereenkomst? Dit is het nuttig gebruik van den bodem oftewel de gebruikswaarde van een bepaald stuk grond. Dit brengt mede, dat er evenredigheid behoort te zijn tusschen pacht som en opbrengstmogelijkheid. Wet en rechtspraak erkennen dien samenhang op velerlei wijze. Huurder is in het algemeen gesproken niet verplicht tot prestatie zijnerzijds, dus tot betaling, indien buiten zijn schuld, en afgezien van het contractuele bedrijfsrisico, de contra-prestatie voor hem komt te vervallen. Toepassingen van dit beginsel vindt men in de artt. 1589 en 1628 B.W., en in de wijze, waarop de rechtspraak deze artikelen, vooral art. 1589 B.W., uitlegt, komt dit beginsel eveneens tot uitdrukking.

¹⁾ Vgl. art. 7 Pachtwet. Bij art. 60 Pw. heeft het Pachtbureau de bevoegdheid pachtovereenkomsten goed te keuren, niet te vernietigen.

De geheel eigen plaats van den verpachter als kapitaalverstrekker komt mede tot gelding in het juridisch verschil, dat bestaat tusschen den verpachter eenerzijds en hem, die geld gaf aan het boerenbedrijf, al of niet gedekt door hypotheek, anderzijds. De grondeigenaar verstrekt rechtstreeks kapitaalgoederen als landbouwcrediet; het geld daarentegen, dat de hypotheeknemer verschaft, was weliswaar in den regel bestemd om aan het verpachte dienstbaar te worden gemaakt, de wijze van aanwending ligt hier evenwel buiten den aard van het contract als zoodanig.

Economisch is het in wezen niet anders. Verpachting is een bijzondere vorm van kapitaalverschaffing. Doordat immers de grondeigenaar den bodem verschaft, is er een direct verband tusschen de opbrengstmogelijkheid van het bedrijf en het — door hem verleende — crediet. De slechte kansen van het landbouwbedrijf ziet de eigenaar uitgedrukt in verminderde pachtwaarde en daarmee gepaard gaande verminderde pacht som — b.v. het geval, dat achteraf door bijzondere omstandigheden de verwachte pachtwaarde niet wordt verwezenlijkt — doch, tenzij in geval van verwaarloozing, nooit in een tenietgaan van het kapitaal.

Indien derhalve, aldus onze conclusie, tengevolge van bijzondere overheidsmaatregelen een fictieve pachtwaarde wordt geschapen, dan kan het niet onredelijk schijnen, dat de overheid, om te voorkomen, dat zij verder in de richting wordt gedreven van subsidieering van het landbouwbedrijf, maatregelen treft ter voorkoming van pachtprijsopdriving. De eigenaar, die aldus de opbrengstwaarde van het verpachte beperkt ziet, weet daartegenover, dat zijn kapitaal intact blijft.

Natuurlijk ligt het probleem wel eenigszins anders, indien het algemeene prijsniveau zich in stijgende richting zou gaan bewegen. In dit geval dient wijziging, i.c. verhooging, van de pachtprizen wél mogelijk te zijn. Op dit punt vertoont het Besluit twee belangrijke verschillen met het Ontwerp. Allereerst dit: het Besluit kent niet, gelijk het Ontwerp, terugwerkende kracht. Pachtovereenkomsten gesloten vóór 10 Augustus j.l. — datum van de inwerkingtreding van de verordening — blijven, hoezeer zij het peil van 1 September 1939 overschrijden, gehandhaafd. Een ander onderscheid ligt in de mogelijkheid van afwijking. Art. 2 gaat ²⁾, gelijk het Ontwerp, er van uit, dat de prijzen moeten gestabiliseerd worden op het peil van 1 September 1939. Wijziging is echter volgens het Besluit slechts in bijzondere gevallen mogelijk. Art. 2, 2e lid luidt n.l.: „Het voorgaande geldt niet, indien in een bijzonder geval de Secretaris-Generaal van Landbouw en Visserij, in overeenstemming met het bevoegde Pachtbureau, een verklaring heeft afgegeven, dat bij hem tegen verhooging geen bezwaar bestaat”.

Art. 9 van het Ontwerp gaf daarentegen de volgende veel algemeener regeling:

„Onze Minister, het bestuur van Den Nederlandschen Pachtraad gehoord, is bevoegd te bepalen, dat de pachtprijs, welke op 1 September '39 gold of geacht wordt te hebben gegolden, met een door hem vast te stellen percentage wordt vermeerderd.”

2. „Het in het vorige lid bedoelde percentage kan voor verschillende gebieden verschillend worden vastgesteld.”

3. „Indien enz.”

Bedenkt men nu, dat er tienduizenden van pachtcontracten bestaan, dan kan men zich een denkbeeld er van vormen, hoe bij een verhoging van het algemeen prijspeil het proces van het aantrekken der pachtprizen zich volgens het stelsel van het Besluit zou moeten voltrekken. Men kan zich eenvoudig niet voorstellen, hoe

²⁾ Art. 2, 1e lid luidt: „Het is verboden een pachtovereenkomst of een overeenkomst tot wijziging of aanvulling van een pachtovereenkomst te sluiten, indien de bedongen pachtprijs hooger is dan die, welke voor het verpachte goed op 1 Sept. 1939.”

langs den weg dezer individueele voorziening duizenden verpachters hun aanspraak op een hooger pachtsoem zouden verwezenlijkt moeten zien. Men moet dan ook wel tot de conclusie komen, dat de overheid of wel overtuigd is het algemeen prijspeil in handen te hebben, of wel, dat zij van oordeel is, dat den verpachters als groep redelijkerwijze nooit eenige verhooging toekomt.

De intusschen verscheenen Uitvoeringsbeschikking van het Besluit — gedateerd op 19 September jl. — geeft een uitvoerige regeling om te komen tot een verhoogden pacht-prijs. De verpachter, die een verklaring, als bedoeld in art. 2 (en art. 5) van het Besluit wenscht, richt een daartoe strekkend verzoek aan het bevoegde Pachtbureau op een bijzonderlijk daartoe ter beschikking gesteld formulier. Het Pachtbureau voorziet, tenzij het 't verzoek onmiddellijk van de hand wijst, de aanvraag binnen 4 weken van zijne zienswijze en zendt een en ander door naar den daartoe aangewezen Rijkslandbouwconsulent. Deze voorziet de aanvraag van zijn advies en zendt haar binnen acht dagen door aan den Directeur-Generaal van den Landbouw, waarop de Secretaris-Generaal een beslissing neemt.

Men zou in dit verband de vraag kunnen stellen, waarom het Pachtbureau ten deze als de bevoegde instantie werd aangewezen en niet de Pachtkamer, die toch volgens de Pachtwet het eigenlijke orgaan in pachtzaken is, terwijl het Pachtbureau slechts een aanvullende functie vervult. Dit verschil komt bij de Pachtwet daarin tot uitdrukking, dat — nog afgezien van het feit, dat het Pachtbureau geen eigenlijke rechterlijke functie vervult — dit niet gerechtigd is contracten nietig te verklaren, doch slechts om ze goed te keuren. Hiervan werd overigens wel gebruik, of zoo men wil misbruik, gemaakt om te hooge pacht-prijzen te bedingen. Immers op een niet-goedgekeurd pachtcontract, d.w.z. een pachtcontract, dat, hetzij noch bij het Pachtbureau noch bij de Pachtkamer was ingezonden, hetzij bij het Pachtbureau was ingezonden, maar door dit bureau niet was goedgekeurd, werd art. 9 van de Pachtwet van toepassing, d.w.z. de verpachting werd geacht te zijn geschied „op voorwaarden als ten tijde van het sluiten der overeenkomst ter plaatse voor overeenkomstige hoeven of los land gebruikelijk waren, voor zoover niet de overeenkomst voor den pachter gunstiger bepalingen bevatte”. Was het gebruik ter plaatse gunstig voor den verpachter, bijv. golden zeer hooge pacht-prijzen, dan werd eenvoudig een zeer hooge pacht-prijs bedongen, welke dan, ingevolge de niet-goedkeuring door het Pachtbureau, of niet-inzending bij de Pachtkamer, automatisch gewijzigd werd in de plaatselijk gebruikelijke hooge pacht.

Er zijn nog andere niet onbelangrijke verschillen tusschen het Besluit en het Ontwerp. Zoo is in art. 1 sub 2 van het Besluit de fictie neergelegd ³⁾, dat verkooppingen van gras op stam en hooilandverpachtingen voor de toepassing van het Besluit als verpachtingen worden beschouwd. Nu weten we allang, dat juridisch zeer veel mogelijk is. In het Ontwerp kwam daarentegen niets omtrent hooilandverpachtingen voor. Het Besluit nu gaat er kennelijk van uit, dat, zooals trouwens rechtspraak en schrijvers aannemen, hooilandverpachtingen eigenlijk geen verpachtingen zijn, maar verkoopen van te velde staand gewas, volgroeid of nog toekomstig, zoodat de overheidscontrole volgens de Pachtwet of het Besluit daarop zonder uitdrukkelijke vermelding niet van toepassing zou zijn. De bedoeling der bepaling is natuurlijk om tegen te gaan, dat bij graslandverpachting (de gebruikelijke openbare verpachtingen werden reeds bij art. 6 verboden) de dam, door de overheid gesteld aan mogelijk aanzwellende prijsverhoging, wordt verbroken. Intusschen doet de toepasselijkverklaring van het Besluit op de zgn. hooigrasverpachtingen wel eenigszins vreemd

³⁾ Art. 1 sub 2 luidt: „Verkooppingen van gras op stam en hooilandverpachtingen worden voor de toepassing van dit besluit als verpachtingen beschouwd.”

aan. Immers bij deze verpachtingen ontbreekt ten eenemale de maatstaf, die ten aanzien van de gewone verpachtingen gelegen is in de pachtwaarde of de gebruikswaarde op 1 September 1939. De waarde van hooiland toch wordt niet bepaald door de opbrengst-mogelijkheid van het land, doch door de opbrengst zelve, d.w.z. de hoedanigheid en de veelheid van het gewonnen gras op een bepaalden datum, die echter bijna nooit was die van 1 September. Deze beide factoren kunnen van jaar op jaar ontzaglijk verschillen.

De beperking „voor de toepassing van dit besluit” doet voorts de interessante vraag rijzen, of voor het overige, dus bijv. ten aanzien van het risico⁴⁾, de regelen van het burgerlijk recht omtrent koop en verkoop blijven gelden. Ongetwijfeld moet men, op grond van de redactie van art. 1 sub 2, dit dualisme aannemen.

Een ander onderscheid tusschen Besluit en Ontwerp ligt in het navolgende: Art. 2 van het Ontwerp luidt: „Indien de pacht-prijs van een na het in werking treden dezer wet bij de Pachtkamer overeenkomstig artikel 7, lid 1, of 11, lid 1, van de Pachtwet ingezonden pacht-overeenkomst of overeenkomst tot wijziging of aanvulling van een pacht-overeenkomst hooger is dan die, welke voor het gepachte gold op 1 September 1939, en de Pachtkamer van oordeel is, dat die overeenkomst niet behoort te worden nietigverklaard overeenkomstig artikel 8, lid 2, van de Pachtwet, wijzigt de Pachtkamer na verhoor of oproeping van verpachter en pachter de pachtvoorwaarden zóódanig, dat de pacht-prijs overeenkomt met dien, welke op genoemd tijdstip gold”, terwijl art. 3 een ongeveer gelijkkluidende regeling gaf voor het geval de pacht-overeenkomst bij het Pachtbureau was ingediend. Dit is thans kort en bondig aldus geredigeerd:

„(1) Een pacht-prijs, welke in strijd met het bepaalde in artikel 2 is vastgesteld, wordt als buitensporig in den zin van de Pachtwet beschouwd.

(2) Indien een overeenkomst in strijd met het bepaalde in art. 2 is gesloten, is de pachter niet gehouden den pacht-prijs te betalen, terwijl hij ook overigens ten geen enkele vergoeding gehouden is.

(3) Het vorigelid is niet van toepassing, indien partijen hebben toegestemd in de door den rechter noodig geoordeelde wijzigingen”.

Ook hier voltrekt zich in volle consequentie de reeds bestaande eenzijdigheid der Pachtwet in geval van nietigheid van een pachtcontract als gevolg van het feit, dat het niet schriftelijk werd opgesteld. In hoofdzaak brengt de Pachtwet de nadeelen daarvan ten laste van verpachter. Het is natuurlijk vanzelfsprekend, dat op overtreding van de dwingende wetsvoorschriften een belangrijke sanctie bestaat, maar het wil ons toch als een ernstige eenzijdigheid voorkomen als een dergelijke sanctie niet alleen bij uitsluiting ten laste van één der contractanten wordt gebracht, maar bovendien ten bate van den andere. Dit bezwaar spreekt vooral in gevallen, waarin die ander, nl. de pachter, wellicht in groote eensgezindheid met den verpachter, de wetsbepaling mede overtrad. Zoo zal het mogelijk zijn, dat ingeval partijen in gemeen overleg, misschien zelfs volkomen te goeder trouw, de wet overtraden — hetzij door geen schriftelijk contract op te stellen conform art. 6 Pachtwet, hetzij door een hooger prijs overeen te komen dan het Besluit toelaat — dan na jaren de pachter de door hem betaalde pacht-penningen terug kan vorderen zonder zijnerzijds verplicht te zijn iets voor het genot, dat hij reeds had, terug te geven.

Nu kan men natuurlijk betoogen, dat verpachter het volkomen in zijn hand heeft geen contracten te sluiten,

⁴⁾ Art. 1496 B.W. bepaalt, zooals bekend, dat een zaak, die verkocht is, maar nog niet geleverd, sedert het tijdstip van den koop voor rekening van den koper komt. Vergaat zij dus na dit tijdstip buiten schuld van den verkoper, dan heeft deze desniettemin het recht den prijs te vorderen.

die in strijd komen met het Besluit, doch dit is een ijdele verwachting. Immers, art. 2 geeft een veel te straffe, en, in verband met de strekking van het Besluit, niet verantwoorde omschrijving van den pachtprijs. Deze begripsbepaling heeft n.l. tot gevolg, dat bij *iedere nieuwe* verplichting des pachters, hoe onbeduidend deze ook zij, de verpachter het risico loopt, dat hij zijn aanspraak op de pachtsom verbeurt. Want iedere nieuwe verplichting, naast den tot dan geldenden pachtprijs in geld, doet de maat ten nadeele des verpachters overloopen, bijv. als pachter zich voor de toekomst — bij een nieuw contract of bij een wijzigingsovereenkomst — verbindt meer dierlijke mest op het land te spreiden, zich de straf aan verpachter reeds voltrekt.

Wat toch is het geval? Art. 2 verbiedt een pachtprijs te bedingen hooger dan die voor het verpachte gold op 1 September '39. Nu verstaat art. 1 echter onder pachtprijs niet enkel: „de geldpacht” doch „het geheel van de door den pachter bij of ter zake van de pacht-overeenkomst op zich genomen verplichtingen.” Hierdoor is dus iedere verzwaaring van verplichtingen — als bijv. in het zoo juist genoemde geval — verboden.

Wij hebben echter nog een ernstiger bezwaar tegen het artikel. Het beziet den pachtprijs niet in verband met de tegenprestatie van den verpachter, het vraagt er niet naar, of het economisch synallagma in dit wederkeerig contract wordt verbroken ten nadeele des pachters, doch ziet alleen naar de eene zijde, n.l. de verplichtingen van den pachter. Dit moet tot gevolg hebben, dat in geval van eene door den verpachter aanvaarde nieuwe verplichting, b.v. die van reparatie, of het bouwen van een schuur, de pachter zich niet zou kunnen verbinden tot een contra-prestatie, op gevaar, dat daardoor formeel wordt gezondigd tegen art. 1. Misschien kan in dergelijke gevallen een uitweg gevonden worden door, geheel buiten de pachtovereenkomst, een afzonderlijk contract te maken, waarbij de verpachter op zich neemt tegen een afzonderlijke vergoeding, hetzij een reparatie te verrichten, hetzij een gebouw te stichten, maar het blijft niettemin onzeker, of een dergelijke regeling zonder gevaar is.

Ons dunkt, dat daarmede de formuleering van art. 1 stellig moet worden geacht te zijn veroordeeld.

Nu is het waar, dat de Uitvoeringsbeschikking, waarschijnlijk om verpachter voor deze, wel heel krasse, gevolgen te bewaren, in haar formulier klaarblijkelijk den verpachter de gedachte wil ingeven om zich in dergelijke gevallen te wenden tot den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visscherij. Wij vreezen echter, dat vele pachters en verpachters, niet voldoende gewend aan dergelijke overheidsbemoeiing met hun contractuele verhouding, een en ander te goeder trouw zullen nalaten, en daarnaast moet ons de opmerking van het hart, dat in al die gevallen, waarin een pacht-prijsverhoging klaarblijkelijk — n.l. omdat zij de tegenwaarde is van een vermeerdering van verplichtingen aan de zijde van verpachter — gerechtvaardigd moet worden geacht, het veel eenvoudiger en minder tijdroovend ware geweest de beslissing in handen van het Pachtbureau te laten. Het hoofdbezwaar is echter het risico, dat verpachters bij deze verplichtingen voor pachter — zelfs de geringste — loopen.

Men zal waarschijnlijk tegenwerpen, dat de verpachter altijd gedekt is, indien hij zijn contract — hetzij het oorspronkelijke, hetzij het wijzigingscontract — inzendt bij Pachtkamer of Pachtbureau en deze aan het contract hun goedkeuring niet hebben onthouden. Doch de wet zegt niet, dat in zulk geval de, in strijd met art. 2 gesloten pacht, geldig is. Noch Pachtkamer noch Pachtbureau kunnen een in strijd met het Besluit gesloten contract, door het toch goed te keuren, geldig doen zijn; daarvoor ware een uitdrukkelijke bepaling noodig, die in het Besluit evenwel ontbreekt. Slechts in geval er sprake is van wijziging van het contract door de Pachtkamer —

niet door het Pachtbureau — is verpachter gedekt, zie art. 3 lid 3. En verleent de Secretaris-Generaal — tegen alle verwachting in — zijn goedkeuring niet, dan verbeurt verpachter niet alleen zijn aanspraken op grond der wijzigings- of aanvullingsovereenkomst, maar tevens die op pachtbetaling.

Mocht verpachter nog meenen, dat hij op eenigerlei wijze de gebiedende voorschriften der Pachtwet inzake inzending van het contract bij den rechter zou kunnen ontgaan, dan wete hij, dat ook deze weg hem door het Besluit wordt afgesneden. Wij hebben reeds gezegd waarom: Art. 9 van de Pachtwet stelde tot dusver op het niet inzenden van aangegane pachtovereenkomsten de straf, dat de verpachting geacht wordt te zijn geschied „op voorwaarden, als ten tijde van het sluiten der overeenkomst voor overeenkomstige hoeven of los land gebruikelijk waren.” Hierin lag echter, naar wij reeds hebben gezien, een middel om hoogere pachten af te sluiten dan Pachtkamer of Pachtbureau zouden toelaten. Men probeerde goedkeuring van het Pachtbureau op den, door de Pachtkamer als te hoog te beschouwen, pachtprijs te verkrijgen. Faalde die poging, geen nood. De mogelijkheid bleef dan immers bestaan zich te houden aan het plaatselijk gebruik, dat een even hoge of bijna even hoge pacht meebracht.

Het ligt dan ook voor de hand, dat het Besluit, in overeenstemming met het Ontwerp, thans bepaald heeft dat een door het Pachtbureau niet goedgekeurd pachtcontract nietig is.

Wij zeiden reeds, dat openbare verpachtingen thans door artikel 6 verboden zijn. Dit kan tot praktische moeilijkheden aanleiding geven. De zoogenaamde hooilandverpachtingen — gelijk opgemerkt eigenlijk verkoopingen, van gras — plachten als regel openbaar te gebeuren. De hooigrasverpachtingen zullen dus onderhands dienen te geschieden. Waar het grasland betreft, dat steeds van jaar tot jaar van gebruiker verwisselt — immers overgaat, al naar de behoefte der gegadigden, van den een op den ander — kan het voorschrift tot moeilijkheden aanleiding geven. Afgewacht zal dienen te worden, welke uitweg de practijk hier zal weten te vinden.

C. M. O. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

DE FEDERAL REVENUE ACT 1940.

De Federal Revenue Act 1940, afgekondigd op 25 Juni 1940, staat in het teken der financiering van het bewapeningsprogramma der Vereenigde Staten, waarvan de kosten opgebracht moeten worden door belastingverhogingen en nieuwe leeningen. Beide mogelijkheden worden dan ook gretig aangegrepen: de F.R.A. 1940 bevat enerzijds een nieuwe leeningsmachtiging, groot \$ 4 miljard, terwijl anderzijds nagenoeg alle bestaande federale belastingen grotendeels drastisch worden verhoogd.

De belastingverhogingen zijn onder te verdeelen in twee groepen, n.l. in tijdelijke en permanente. De tijdelijke belastingverhogingen worden samengevat onder den naam „Defense Tax”. Met dezen verzamelnaam wordt aangeduid een verhoging met gemiddeld 10 opercenten van alle directe en van het meerendeel der indirecte belastingen.

Defense Tax.

De geldigheidsduur der Defense Tax is bepaald op gemiddeld vijf jaar, behoudens verlenging krachtens de wet. De Defense Tax treedt voor de verschillende *directe belastingen* op uiteenlopende tijdstippen in werking:

voor de inkomstenbelasting der natuurlijke en rechtspersonen, alsmede voor de „surtax on personal holding companies”, op 1 Januari 1940; op deze belastingen worden 10 opercenten geheven voor de belastingjaren, beginnende na 31 December 1939, doch vóór 1 Jan. 1945;

voor de „capital stock tax” en de „excess-profits tax” op 30 Juni 1939; op deze belastingen worden 10 opercenten geheven voor de belastingjaren, *eindigende* na 30 Juni 1940, doch vóór 1 Juli 1945;

voor de federale successierechten op 26 Juni 1940;

10 procenten zijn verschuldigd van de nalatenschappen van hen, die op of na 26 Juni 1940, doch vóór 26 Juni 1945 zijn overleden of komen te overlijden. In tegenstelling hiermede loopen de procenten op de federale schenkingsrechten gedurende de kalenderjaren 1940 t/m 1945.

Op het gebied der *indirecte belastingen* wordt de Defense Tax geheven gedurende het tijdperk van 1 Juli t/m 30 Juni 1945. De tijdelijke verhoging der hieronder valende accijnzen, registratieverhoogen, zegelrechten en speciale omzetbelastingen bedraagt in den regel eveneens 10 pCt., doch zij gaat dit percentage dikwijls te boven, omdat lage heffingspercentages veelal met een half of een vol percent verhoogd worden: bv. het zegel voor de eerste uitgifte van aandeelbewijzen van 2 cts. op 3 cts., het zegelrecht voor de overdracht van aandeelbewijzen resp. van 4 cts. op 5 cts. en van 5 cts. op 6 cts., idem voor de overdracht van obligatiën van 4 cts. op 5 cts., de omzetbelasting voor vrachtauto's van 2 pCt. op 2½ pCt., idem voor luxe auto's van 3 pCt. op 3½ pCt., de accijns op benzine van 1 pCt. op 1½ pCt., de accijns voor gedistilleerd van \$ 2.25 op \$ 3.— per gallon, enz.

De procenten worden in alle gevallen berekend op basis van de door de F.R.A. 1940 reeds verhoogde belastingtarieven.

Over het algemeen treedt de Defense Tax in werking tegelijk met de *permanente* belastingverhoogen onder de F.R.A. 1940.

Permanente belastingverhoogen.

De belangrijkste permanente belastingverhoogen zijn die der inkomstenbelasting der natuurlijke personen („income tax on individuals”) en die der winstbelasting der rechtspersonen („income tax on corporations”).

Inkomstenbelasting der natuurlijke personen.

De F.R.A. 1940 heeft de verruiming van de basis der inkomstenbelasting van natuurlijke personen, die reeds zoo vaak aan de orde werd gesteld, doch telkenmale op den onwil van het Congres afstuitte, uiteindelijk verwezenlijkt. De belastingvrije bedragen zijn verlaagd van \$ 1.000.— op \$ 800.— voor ongehuwden en niet in gezinsverband levende personen, en van \$ 2500.— op \$ 2.000.— voor gehuwden en gezinshoofden.

De inkomstenbelasting der natuurlijke personen is tweeledig: zij is onderverdeeld in de „normal tax”, waarvan het tarief over de geheele lijn uniform 4 pCt. bedraagt, en in de „surtax”, waarvan het tarief sterk progressief is. De F.R.A. 1940 heeft de normal tax ongemoeid gelaten; het tarief der surtax daarentegen verhoogd, en wel in hoofdzaak voor de belastbare inkomens tusschen de \$ 6.000.— en \$ 100.000.—. B.v. van een-zuiver inkomen van \$ 100.000.— waren tot nog toe de volgende belastingbedragen verschuldigd: \$ 4.000.— normal tax plus \$ 30.000.— surtax = \$ 34.000.—. Door de F.R.A. 1940 is de surtax gebracht op \$ 36.780.—, zoodat thans het totaal \$ 40.780.— bedraagt, een toeneming met \$ 6.780.—. Tengevolge van den trapsgewijzen opbouw van het tarief der surtax is deze voor alle inkomens boven de \$ 100.000.— verhoogd met hetzelfde bedrag van \$ 6.780.—.

Ook de *heffings method* der inkomstenbelasting heeft door de F.R.A. 1940 een ingrijpende wijziging ondergaan. Het vroegere systeem kwam hierop neer, dat het aantal kleine aangiften zoo veel mogelijk werd beperkt, aangezien de hiermede gemoeide administratiekosten niet in een juiste verhouding tot de opbrengst stonden. Te dien einde werd tot nog toe in den regel geen aangifte gevraagd van belastingplichtigen, wier zuiver inkomen het belastingvrije bedrag niet te boven ging, mits hun onzuiver inkomen beneden de \$ 5.000.— bleef. Dit systeem had practisch tot gevolg, dat gemiddeld niet meer dan 3 pCt. van de belastingplichtigen een aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting behoeften in te dienen.

Ook hierin brengt de F.R.A. 1940 wijziging: thans is de aangifte verplicht voor alle belastingplichtigen, wier onzuiver inkomen het voor hen toepasselijke be-

lastingvrije bedrag te boven gaat. Bijgevolg moeten thans aangifte doen ongehuwden of niet in gezinsverband levende belastingplichtigen met een *bruto*-inkomen van \$ 800.— of hooger, en gehuwden met een *bruto*-inkomen van \$ 2.000.— of hooger, zoodat het aantal in te dienen aangiftebiljetten een veelvoud van het vroegere zal bereiken. Ook dit beteekent een verzwaren van den belastingdruk, aangezien voor de gemeenschap als geheel verandering aangezien der heffingsmethode des totaal-uitwerking heeft als verhoging van het tarief. Het is wel opmerkelijk, dat de F.R.A. zich niet ontzien heeft, juist op de psychologisch meest gevoelige plek van het geheele federale belastingstelsel, nl. ten opzichte van de „marginale” inkomens van natuurlijke personen, den belastingdruk langs *beide* wegen gelijktijdig te verzwaren.

Non-resident aliens.

Niet binnen de Vereenigde Staten gevestigde vreemdelingen, het is bekend genoeg, worden sedert de F.R.A. 1936 voor de federale belastingen in twee categorieën onderverdeeld: zij, die binnen de Vereenigde Staten een beroep of bedrijf uitoefenen, of aldaar een kantoor of een andere zakelijke nederzetting onderhouden, worden met hun inkomsten uit Amerikaansche bronnen in de federale inkomstenbelasting op gelijken voet aangeslagen als *ingezetenen*. Daarentegen zijn zij, die dit zakelijke contact met de Vereenigde Staten missen, slechts belastbaar voor zekere periodiek wederkeerende inkomsten uit Amerikaansche bronnen. Van deze categorie van belastingplichtigen wordt de verschuldigde federale inkomstenbelasting in hoofdzaak geheven bij wijze van aftrek bij de bron.

Beide categorieën van niet binnen de Vereenigde Staten gevestigde vreemdelingen dragen bij in de belastingverhoging; de eerste categorie, de „non-resident aliens engaged in trade or business within the United States”, doordat het belastingvrije bedrag voor hen wordt verlaagd van \$ 1.000.— op \$ 800.—, terwijl het voor ingezetenen geldende verhoogde tarief der inkomstenbelasting op hen toepasselijk is; de tweede groep der „non-resident aliens *not* engaged in trade or business within the United States”, waartoe het merendeel der buitenlandsche bezitters van Amerikaansche fondsen behoort, doordat het percentage van den aftrek bij de bron in belangrijke mate wordt verhoogd. De aftrek bedraagt thans voor niet binnen de Vereenigde Staten gevestigde vreemdelingen, die aldaar geen beroep of bedrijf uitoefenen 15 pCt. (tot nog toe 10 pCt.) van alle belastbare inkomsten uit Amerikaansche bronnen, mits deze een bedrag van \$ 24.000.— (tot nog toe \$ 21.600.—) 's jaars niet te boven gaan. Hoogere inkomsten zijn onderworpen aan het voor ingezetenen geldende progressieve tarief.

Dit reeds verhoogde heffingspercentage wordt opnieuw verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax, zoodat de aftrek bij de bron thans in totaal 16½ pCt. belooft. Een uitzondering hierop geldt slechts voor ingezetenen van Canada, en in beperkte mate ook voor ingezetenen van Zweden, zulks op grond van de door die landen met de Vereenigde Staten gesloten belastingverdragen. Ingezetenen van Canada betalen van hun belastbare inkomsten uit Amerikaansche bronnen over de geheele lijn 5 pCt. zonder eenige verhoging. Ten behoeve van ingezetenen van Zweden is de belastingheffing van Amerikaansche *dividenden* beperkt tot 10 pCt., eveneens zonder verhoging. Hieruit blijkt, dat niet zonder gegronde redenen door deskundigen bij herhaling op het totstandbrengen van een Nederlandsch-Amerikaansch belastingverdrag is aangedrongen; het blijft te betreuren, dat zulks niet is mogen gelukken.

De verhoogde belastingaftrek met inbegrip van de Defense Tax is ingegaan op 25 Juni 1940.

Winstbelasting der naamlooze vennootschappen.

De winstbelasting der naamlooze vennootschappen

is pas door de F.R.A. 1939 op ingrijpende wijze herzien ¹⁾. Er zij slechts herinnerd aan de intrekking der „surtax on undistributed profits” en aan de wijziging van het winstbegrip op twee uiterst belangrijke punten, t.w. ten aanzien van de behandeling der „capital gains” en van het saldo-verlies. Tevens werd door de F.R.A. 1939 verandering gebracht in het heffingspercentage: dit werd — behoudens voor naamlooze vennootschappen met een zuivere winst beneden of iets boven de \$ 25.000.— gesteld op 18 pCt.

Deze tariefswijziging zou van kracht worden voor de belastingjaren, beginnende na 31 December 1939. Zij is echter niet in werking getreden, omdat de F.R.A. 1940 nieuwe tariefwijzigingen bracht, die op hetzelfde tijdstip ingaan. Het heffingspercentage is gebracht op 19 pCt., tijdelijk verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax, derhalve in totaal 20.9 pCt. Het speciale tarief voor naamlooze vennootschappen met een zuivere jaarlijksche winst van \$ 25.000.— of lager bedraagt thans:

13½ pCt. van de eerste	\$ 5.000.—,
15 pCt. van de volgende	\$ 15.000.—,
17 pCt. van de volgende	\$ 5.000.—,

telkens verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax.

Voor naamlooze vennootschappen met een zuivere winst, die iets boven de \$ 25.000.— ligt, bedraagt de belasting \$ 3.775.— plus 33 pCt. van het bedrag, waarmee de winst de \$ 25.000.— te boven gaat; dit tarief is toepasselijk voorzover het leidt tot een lager belastingbedrag dan waartoe toepassing van het gewone heffingspercentage van 19 pCt. zou leiden. Ook dit belastingbedrag wordt verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax.

Vermogensbelasting der naamlooze vennootschappen.

Het tarief der vermogensbelasting der naamlooze vennootschappen, de zgn. „capital stock tax”, die geheven wordt van de zuivere waarde („declared value” resp. „adjusted declared value”) van het bedrijfsvermogen, wordt tijdelijk gebracht van 1 0/100 op 1.1 0/100 's jaars. D.w.z., de oude basis wordt met 10 pCt. voor de Defense Tax verhoogd.

Hetzelfde geldt voor de „excess-profits tax”, die de aanvulling op de capital stock tax vormt. Het belastbare zuivere bedrijfsvermogen der naamlooze vennootschappen wordt immers niet door middel van een aanslag vastgesteld, doch moet door belastingplichtigen zelve worden geschat. Teneinde te lage schattingen te voorkomen, zijn winsten, die een zeker percentage van het door belastingplichtigen opgegeven („declared”) zuiver bedrijfsvermogen te boven gaan, aan een extra-heffing onderworpen. Het tarief dezer excess-profits tax blijft ongewijzigd. Het bedraagt 6 pCt. van dat gedeelte van de zuivere winst, dat 10, doch niet 15 pCt. van het voor de capital stock tax opgegeven zuiver bedrijfsvermogen te boven gaat, en 12 pCt. van het boven 15 pCt. van de „declared value” liggende gedeelte dier winst. Evenwel wordt door de heffing van 10 procenten voor de Defense Tax het tarief tijdelijk gebracht op 6.6, resp. 13.2 pCt.

Buitenlandsche naamlooze vennootschappen.

De buitenlandsche naamlooze vennootschappen worden uit fiscaalrechtelijk oogpunt onderverdeeld in twee categorieën, geheeten „resident”, resp. „non-resident,” foreign corporations. Als „resident foreign corporations” worden die buitenlandsche naamlooze vennootschappen beschouwd, welke binnen de Vereenigde Staten een bedrijf uitoefenen of aldaar een kantoor of andere plaats van vestiging hebben. De overige buitenlandsche naamlooze vennootschappen, die aan deze voorwaarden niet voldoen, vormen de groep der „non-resident foreign corporations”.

Resident foreign corporations betalen over hun winst, voorzover voortvloeiende uit Amerikaansche bronnen, 19 pCt. winstbelasting („income tax on corporations”),

¹⁾ Zie: Mr. Dr. F. E. Schmey, De Federal Revenue Act 1939, E-S. B. van 2 Augustus 1939.

ongeacht het absolute bedrag van deze winst, verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax. Het gereduceerde tarief, dat geldt voor inheemsche naamlooze vennootschappen met een zuivere winst beneden de \$ 25.000.—, is op hen niet toepasselijk. Voorts betalen zij „capital stock tax” and „excess-profits tax” op gelijken voet als binnenlandsche naamlooze vennootschappen, met dien verstande, dat slechts het Amerikaansche gedeelte van het bedrijfsvermogen, resp. van de bedrijfswinst, den heffingsgrondslag vormt.

Non-resident foreign corporations betalen, evenals niet-ingezeten natuurlijke personen, die in de Vereenigde Staten geen zaak drijven en aldaar geen kantoor of plaats van vestiging hebben, federale inkomstenbelasting slechts van hun periodieke en wederkerende inkomsten uit zekere in de wet limitatief opgesomde Amerikaansche bronnen, en wel bij wijze van aftrek bij de bron.

Bedoelde aftrek bedroeg tot nog toe 15 pCt., behalve voor dividenden op Amerikaansch aandeelenbezit, waarvan slechts 10 pCt. werd geheven en bij de bron afgehouden. Dit privilege van het dividendinkomen is nu vervallen. Thans bedraagt de aftrek bij de bron voor non-resident foreign corporations, evenals voor de overeenkomstige categorie der „non-resident aliens not engaged in trade or business within the United States”, over de geheele lijn 15 pCt., verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax. De verhoogde belastingaftrek is ingegaan op 25 Juni 1940.

Uitgezonderd zijn wederom Canadeesche en Zweedsche naamlooze vennootschappen, op grond van de respectievelijke belastingverdragen: het heffingspercentage en de aftrek voor Canadeesche naamlooze vennootschappen bedragen over de geheele lijn slechts 5 pCt., waarop geen procenten worden geheven. Daarentegen is door het Zweedsch-Amerikaansche belastingverdrag slechts de wederzijdsche belastingheffing van dividenden gelimiteerd en wel op 10 pCt. Dientengevolge betalen Zweedsche naamlooze vennootschappen, die in de categorie non-resident foreign corporations vallen, van hun Amerikaansch dividendinkomen slechts 10 pCt. zonder procenten, voor het overige echter het normale heffingspercentage van 15 pCt., verhoogd met 10 procenten voor de Defense Tax.

Successie- en schenkingsrechten.

Het tarief der federale successie- en schenkingsrechten blijft ongewijzigd; er worden echter tijdelijk 10 procenten ten behoeve van de Defense Tax geheven.

Nieuwe oorlogswinstbelasting.

Buiten het kader der F.R.A. 1940 valt de oorlogswinstbelasting, die met name van de extra-winsten der bewapeningsindustrie zal worden geheven. Deze speciale „excess-profits tax” moet volgens courantenberichten zeer onlangs het „Statute Book” hebben bereikt; hieromtrent zijn echter nog geen nadere gegevens beschikbaar.

Verdere perspectieven.

De tegenwoordige oorlog heeft ook op de F.R.A. 1940 zijn stempel gedrukt: hierin ligt immers de oorzaak der belangrijke verzwaring van den belastingdruk, die ongetwijfeld niet van voorbijgaanden aard is.

Bij dezen stand van zaken behoeft het geen verbazing te wekken, dat de constructieve vernieuwing van het federale belastingstelsel, waarvan in de federale belastingwetten der jaren 1938 en 1939 duidelijke symptomen waren te bespeuren ²⁾, dit jaar weinig vooruitgang heeft gemaakt. Een uitzondering vormt slechts de hierboven gereleveerde verruiming van den grondslag der federale inkomstenbelasting, die van duurzame beteekenis zou kunnen blijken te zijn.

Mr. Dr. F. E. SCHMEY.

²⁾ Zie: Mr. F. E. Schmey, De belastingwetgeving der Vereenigde Staten in 1938, E-S. B. van 26 October 1938, en De belastingpolitieke consequenties der fiscale wetgeving 1938 in de Vereenigde Staten, E-S. B. van 2 Nov. 1938.

DE RIJKSMIDDELEN OVER SEPTEMBER 1940.*Algemeen beeld.*

Het totaalcijfer van de niet-directe heffingen verschilt ditmaal niet veel van dat van de gelijknamige maand van het vorige jaar. Tegenover een ontvangst in September 1939 van f 37.816.200 staat thans een opbrengst van f 37.365.600. Het nadeelig verschil bedraagt derhalve niet meer dan f 450.600. In vergelijking met de maandraming is de vergelijking zelfs nog iets gunstiger; immers de ontvangsten zijn slechts f 176.100 bij de verwachting ten achter gebleven. Een nadere beschouwing doet echter zien, dat bij de afzonderlijke middelen belangrijke verschillen bestaan.

Aan de eene zijde hebben de dividend- en tantièmebelasting, de invoerrechten, het statistiekrecht, de wijnaccijns, de suikeraccijns, de couponbelasting, de zegelrechten en de loodsgelden, gezamenlijk f 7.140.200 minder opgeleverd; het leeuwendeel hiervan komt op rekening van de beide eerstgenoemde middelen. Daartegenover wijzen de gedistilleerdaccijns, de tabakaccijns en de registratierechten een aanmerkelijk hooger opbrengstcijfer aan; alle drie kwamen ver boven het normale. Naast deze middelen vertoonen ook de zoutaccijns, de geslachtaccijns, de bieraccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de omzetbelasting en de successierechten een min of meer belangrijk accres. De in opbrengst stijgende middelen brachten tezamen f 6.689.600 méér in 's Rijks schatkist. Bij verder onderzoek blijkt intusschen wel, dat sommige verhoogingen van incidenteele aard zijn, zoodat deze maandopbrengst weinig zegt voor het peil, waarop 's Lands middelen zich in de naaste toekomst zullen gaan bewegen.

De totale opbrengst over de eerste drie kwartalen bedraagt f 321.854.100 tegen f 349.214.200 in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar en bij een evenredige raming van f 337.875.000. Voor de vierde maal werd bij hetzelfde zevental middelen (de zout-, de geslacht-, de gedistilleerd-, de bier- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken en de omzetbelasting) zoowel de opbrengst van het vorige jaar als de raming overschreden.

Dividend- en tantièmebelasting.

De dividend- en tantièmebelasting wees een teruggang van niet minder dan f 2.024.200 aan, waardoor de achterstand over de reeds verstrekte maanden van het jaar klotst tot f 8.525.200. Door den onzekeren internationalen toestand zijn de winstuitdeelingen van zeer veel ondernemingen lager dan verleden jaar. Overigens gaat de dividend- en tantièmebelasting in de kort geleden ingevoerde winstbelasting over.

Invoerrechten.

De invoerrechten waren al weer iets hooger dan de vorige maand. In vergelijking met September 1939 is een nadeelig verschil van f 3.936.800 te constateeren, maar de invoerrechten waren in de eerste maand van den in Europa ingetreden oorlogstoestand ook bijzonder hoog. Toch valt er bij deze middelengroep nog niet te roemen; aan de gemiddelde maandraming ontbreekt althans nog f 2.889.300. Zoolang wij van het overzeesche verkeer zijn afgesloten, zal hierin wel niet veel verbetering komen. Dat de omvang van onzen buitenland-schen handel iets herstelt, blijkt ook uit het statistiekrecht, dat ditmaal f 105.900 opleverde, tegen f 93.809 in Augustus jl. Vergeleken met September 1939 beteekent dit een verlagting met f 44.600.

Accijnzen.

De accijnzen blijven nog steeds op peil. Het zout gaf een surplus van f 5.400 boven de raming; de opbrengst was, in tegenstelling met de bijzonder gunstige voorgaande maanden, normaal. Daarentegen kwam de geslachtaccijns als gevolg van de vele afslachtingen van den laatsten tijd weer ver boven het gemiddelde uit; de

ontvangst van September 1939 werd met niet minder dan f 394.900 overtroffen. Door den minderen invoer en de verleening van uitstel van betaling in bepaalde gevallen bleef de opbrengst van den wijnaccijns f 144.700 bij die van dezelfde maand van het vorige jaar ten achter. Opvallend hoog was de gedistilleerdaccijns; een ontvangst van f 4.372.200 (f 1.487.500 boven die van September 1939 en f 1.955.600 meer dan de gemiddelde maandraming) werd nog nimmer verkregen. De oorzaak van deze sterke stijging is te zoeken in de aanvulling van verloren gegane voorraden en in de stijging van het verbruik. Ook de bieraccijns gaf een recordopbrengstcijfer te zien; de ontvangst steeg tot f 1.025.300. Dat de opbrengst van September 1939 met niet meer dan f 52.300 werd overschreden, is aan de omstandigheid toe te schrijven, dat ook toen de ontvangst uitzonderlijk hoog was. Ook in eenige der afgelopen maanden heeft de bieraccijns ruim gevloeid. In den suikeraccijns begint zich de nadeelige invloed van de beperking van het verbruik door distributiemaatregelen te weerspiegelen; ditmaal kwam f 663.800 minder binnen dan in de gelijknamige maand van het vorige jaar. Ook de gemiddelde maandraming werd niet gehaald (tekort f 46.300). Tenslotte trekt de tabakaccijns nog de aandacht, die het exorbitante bedrag van f 6.129.300 in de schatkist bracht, zijnde f 2.468.400 meer dan in September 1939 en zelfs f 3.129.300 boven de maandraming. De tabakaccijns kent verschillende crediettermijnen; naast de zucht van het publiek tot het vormen van voorraden hebben ook de uitvoer van rookartikelen en de leveranties aan de Deutsche weermacht stimuleerend gewerkt. Bovendien worden thans zegels tegen contante betaling verstrekt boven het hoogstane crediet. Het is intusschen duidelijk, dat op zoo hooge opbrengsten als sommige accijnzen ditmaal hebben opgeleverd, voor de verdere toekomst niet mag worden gerekend.

Andere indirecte heffingen.

De belasting op gouden en zilveren werken bracht f 24.000 meer op, dank zij de toenemende vraag naar edelmetaalvoorwerpen. Ook de omzetbelasting gaf een vrij aanzienlijk accres (van f 608.200), gevolg van de grootere omzetting en de prijsstijging van verschillende artikelen. De opbrengst van de couponbelasting bleef zich in dalende richting bewegen, wegens de mindere opbrengst uit hoofde van buitenlandsche effecten (teruggang f 52.800).

De zegelrechten gaven ditmaal een minder gunstig beeld te zien. Van den teruggang ad f 255.500 is niet minder dan f 219.300 te wijten aan een trager vloeien van de beursbelasting. Er is weinig bedrijvigheid in den geldhandel. Daarentegen is er bij de registratierechten een sterke opleving te bespeuren. In de maand Juni werd nog f 626.400 ontvangen, doch in de daarop volgende maanden bedroegen de opbrengsten resp. f 1.041.800, f 1.667.050 en thans f 2.221.000. Er hebben veel aankopen van vast goed plaats, waarin men een veilige belegging meent te hebben. De successierechten waren iets beter dan in den laatsten tijd. Een ontvangst van f 3.686.600 (ongeveer f 20.000 boven de maandraming) is niet onbevredigend. In vergelijking met de opbrengst van September 1939 bedraagt de stijging f 394.600, maar in genoemde maand waren de inkomsten uit dit middel bijzonder laag. De loodsgelden leverden slechts f 2.400 op.

Directe belastingen.

Het nieuwe belastingjaar werkt nu krachtig door, al is er ook nog een belangrijke achterstand in het binnenkomen der aangiften. Dit verklaart, waarom de inkomstenbelasting thans nog slechts voor f 72.893.200 te boek staat, terwijl het zuiver kohierbedrag op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar reeds f 82.697.300 bedroeg. Men behoeft hier volstrekt niet alleen aan een teruggang in

de opbrengst der belasting te denken. Ook de vermogensbelasting en de verdedigingsbelasting I vertoonen lagere kohierbedragen; de daling bedraagt resp. f 2.041.000 en f 1.916.300. Alleen de grondbelasting wijst een accres aan, zij het tot het bescheiden bedrag van f 153.000. In deze toeneming mag een normaal accres worden gezien. Tenslotte zij nog vermeld, dat de opcenten op de Gemeentefondsbelasting, die dit jaar voor het eerst op den Middenstaat voorkomen, thans voor f 21.454.000 te boek staan.

AANTEKENINGEN.

Overheidsmaatregelen op economisch gebied.

HANDEL EN NIJVERHEID.

Benzol. Met ingang van 3 October moet alle benzol, welke in het vrije handelsverkeer wordt gebracht, aan zekere eischen inzake de samenstelling voldoen. (E.V. 11/10/40, pag. 1261; Stct. No. 193.)

Boter. Het fabriekmatig bereiden van boter is met ingang van 25 September slechts onder zekere voorwaarden (o.m. een aanmeldings- en leveringsplicht) toegestaan.

Ook de handel in zelfbereide boter is aan beperkende bepalingen onderworpen. De Zuivel-Centrale kan nadere voorschriften geven omtrent de hoeveelheid waarin, de wijze en het tijdstip waarop, de prijzen waartegen, en de afnemers aan wie de boter mag worden verhandeld. (E.V. 4/10/40, pag. 1224.)

Confectie. Het uitoefenen van een confectieindustriebedrijf is sinds 28 September slechts toegestaan aan ondernemingen, die bij de sectie confectie van het Rijksbureau voor Wol en Lompen en van het Rijks-Textielbureau zijn ingeschreven en in het bezit zijn van een door den Directeur van genoemde sectie verleende vergunning.

Ondernemingen, welke uitsluitend in eigen bedrijf vervaardigde tricotstoffen verwerken of doen verwerken, vallen niet onder de bovengenoemde bepalingen. (E.V. 4/10/40, pag. 1224.)

Prijzen. De verkoopprijzen mogen worden verhoogd met het ten gevolge van de wijziging der omzetbelastingwet meer aan belasting te betalen bedrag, voorzover niet op grond van de bepalingen dier wet de verplichting bestaat de belasting afzonderlijk in rekening te brengen. (E.V. 4/10/40, pag. 1223.)

Schade-enquête-commissie. De schade-enquête-commissie te Rotterdam is bereid om op aanvraag, tegen vergoeding der kosten, de adressen te verstrekken — voorzover deze in haar archief aanwezig zijn — van relaties met wie ieder contact verloren is. (E.V. 11/10/40, pag. 1261.)

Walsproducten. Beperkende bepalingen ten aanzien van het verwerken en verhandelen van walsproducten. (E.V. 4/10/40, pag. 1224.)

LANDBOUW EN VOEDSELVOORZIENING.

Aardappelen. Vaststelling van maximumprijzen voor de diverse aardappelsoorten en van grossiers- en detailmarges. Beperkende bepalingen ten aanzien van vervoer en aflevering. Instelling van productie- en consumptiegebieden. Voor den oogst 1941 is de teelt van fabrieks-aardappelen geheel vrijgelaten. (E.V. 4/10/40, pag. 1227 e.v.; 11/10/40, pag. 1266.)

Appelen. Sinds 11 October is het verboden versche appelen van alle soorten te vervoeren, te veilen, te verhandelen of te exporteerden. Algemeene ontheffing hiervan wordt tot nader order verleend voor: de afleveringen door den detaillist, mits niet grooter dan 5 K.G. per keer en per afnemer en het vervoer hiervan door den consument; het veilen van kroet van deze appelen. (E.V. 11/10/40, pag. 1262; 18/10/40, pag. 1293; Stct. No. 195.)

Bedrijfscredieten wegens defensieschade. De mogelijkheid is geopend om in noodzakelijke gevallen, bij wijze van voorschot op de als gevolg der oorlogs- en defensiehandelingeleden *bedrijfs* schade, aan den landbouw credieten toe te staan, voorzover de wet (Inundatiewet, Wet op den Staat van Oorlog en Beleg) in schadeloosstelling voorziet.

In verband met het vergevorderde seizoen is de gratis verstreking van kunstmest, zaaizaad en pootgoed aan de beschadigde bedrijven gestaakt. (E.V. 4/10/40, pag. 1225.)

Bindertouw. Ten aanzien van zgn. tomatentouw is dezelfde regeling getroffen als voor het gebruik van zgn. bindertwine in den landbouw. (Zie E.-S. B. (1284), pag. 534.) Wat het bewaarde gebruikte bindertwine voor den landbouw betreft, dit kan thans tegen vergoeding worden ingeleverd, waarbij een inleveringsbewijs wordt verstrekt, dat bij aanvragen van bindertwine voor den oogst 1941 moet worden overgelegd. (E.V. 11/10/40, pag. 1266.)

Cacaoboonen en -producten. (Zie ook E.-S. B. (1284), pag. 534.) De indertijd verleende ontheffingen van het vervoer- en afleveringsverbod voor deze producten zijn thans ingetrokken voor cacao, cacaoboonen, cacaomassa, cacaopoeder, chocolade en cacaoboter. (E.V. 11/10/40, pag. 1262; 18/10/40, pag. 1293; Stct. No. 195.)

Crisisproducten. Van het verbod tot vervoer en aflevering van crisisproducten — waarvan reeds verschillende ontheffingen waren verleend — is thans voor alle producten ontheffing verleend, mits bij de aflevering eenige formaliteiten (bestelbon en geleidebiljetten) in acht worden genomen.

Voor eenige producten wordt, indien deze bestemd zijn voor een handelaar in of fabrikant van pharmaceutische artikelen en de hoeveelheid niet meer dan 5 K.G. bedraagt, algeheele ontheffing verleend. Het dorschen van crisisproducten is thans uitsluitend veroorloofd aan hen, die daartoe van de betrokken Landbouwcrisisorganisaties een dorschvergunning hebben verkregen. (E.V. 11/10/40, pag. 1262; 18/10/40, pag. 1293; Stct. Nos. 167, 193, 195 en 200; Verordeningenblad No. 31.)

Eieren. Binnenkort zal een regeling worden vastgesteld, waarbij het opkopen en inzamelen van eieren, alsmede het in het groot verhandelen of opslaan in koelhuizen en kalkputten en het verhandelen aan detaillisten of het afleveren voor industriele doeleinden van eieren, slechts zal zijn toegestaan aan hen, die bij de Nederlandsche Centrale voor Eieren en Pluimvee te Beekbergen zijn georganiseerd. (E.V. 11/10/40, pag. 1263.)

Maanzaad en mosterdzaad. Ontheffing van vervoer- en afleveringsverbod voor deze producten; voor geel mosterdzaad slechts voor het afleveren door anderen dan de telers ervan. (E.V. 11/10/40, pag. 1262; Stct. No. 195.)

Mengvoeders. Afkondiging van een gewijzigde Mengvoederbeschikking 1939 en van nieuwe voorschriften nopens de samenstelling van mengvoeders. (E.V. 11/10/40, pag. 1264; 18/10/40, pag. 1293; Stct. Nos. 193 en 196.)

Pluimveestapel. Nadere richtlijnen voor een regeling van de inkrimping van den pluimveestapel, welke, wat de kippen betreft, zal moeten worden teruggebracht tot ongeveer 1/5 deel van zijn omvang bij de inventarisatie in September 1939, terwijl de eendenstapel een nog sterker inkrimping zal moeten ondergaan.

Hierbij is men er van uitgegaan, dat de kippenhouderij het best gedreven kan worden als onderdeel van het landbouwbedrijf op de boerderij. Om groote verschuivingen te voorkomen zullen de bedrijven met een kleinen stapel relatief meer dieren mogen aanhouden dan de bedrijven met een grooteren pluimveestapel; anderszins zijn de voedertoewijzingen voor de laatste groep relatief iets gunstiger dan voor de houders van een kleine hoeveelheid kippen.

Door het vaststellen van de eierprijzen heeft men eenige compensatie willen geven voor de gedaalde inkomsten in het pluimveebedrijf. Ook de prijs van het op te ruimen pluimvee wordt op een redelijk peil gehouden. Eveneens zal worden gezorgd voor de houders van die bedrijven, die als gevolg van bovengenoemde maatregelen, naast de kosten van levensonderhoud, over niet genoeg inkomsten meer beschikken ter betaling van renten en publieke lasten. (E.V. 11/10/40, pag. 1263; 18/10/40, pag. 1294).

Schapenvleesch. Het be- en verwerken hiervan tot vleeschwaren is, behoudens vergunning van de Veehouderijcentrale, sinds 4 October verboden. (E.V. 11/10/40, pag. 1265; Stct. No. 193.)

Slachtgevogelte. Verplichte opgave, naar den stand van 1 October, van de in vrieshuizen opgeslagen of op andere wijze verduurzaamde voorraden gevogelte en van de veranderingen hierin na dien datum. Afleveren en gebruik in eigen bedrijf slechts met machtiging van de Centrale voor Eieren en Pluimvee. Het slachten van kippen, eenden, kalkoenen en ganzen is verboden, tenzij de dieren uit eigen bedrijf afkomstig zijn en voor eigen gebruik dienen, of indien men tot het slachten machtiging heeft verkregen van de Centrale. (E.V. 4/10/40, pag. 1230).

Tarweglutten. Ontheffing van het verbod tot vervoeren en afleveren, voorzover dit geschiedt naar en aan wederverkoopers en in normale hoeveelheden. (E.V. 11/10/40, pag. 1262; Stct. No. 195.)

Teeltplan akkerbouw oogst 1941. Hierbij is uitgegaan van de gedachte, dat in de vrijheid van den landbouwer inzake de organisatie van zijn bedrijf zoo weinig mogelijk moet worden ingegrepen. Het hoofddoel is een zoo groot mogelijke opbrengst van voedsel voor mensch en dier, in verband waarmede de teelt van sommige gewassen, o.a. karwij, mosterd- en maanzaad, e.d., als ongewenscht moet worden beschouwd en slechts in uitzonderingsgevallen voor het winnen van zaad of als noodgemis kan worden toegestaan. De productie van voedingsmiddelen voor den mensch moet de voorkeur hebben boven de teelt van hakvruchten voor veevoeder; ook moet er voor gewaakt worden, dat producten, welke voor menscheelijke voeding kunnen dienen, niet op de een of andere wijze als veevoeder worden gebruikt. Het uitbreiden van grasland ten koste van bouwland is verboden. Op het scheuren van grasland kan onder bepaalde voorwaarden (o.a. moet de stand van het gewas op het gescheurde perceel aan zekere kwaliteitseisen voldoen) een premie van maximaal f 100.— per ha. worden verleend. (E.V. 4/10/40, pag. 1225 e.v.).

Varkens. Nadere regeling inzake het voorhanden hebben van varkens („Varkensbesluit 1940”) en het verrichten van huisslachten („Huisslachtingsbesluit 1940 Varkens”) en in verband hiermede de regeling van de vleeschdistributie. Nieuwe toewijzingen voor het houden van varkens zullen in den regel lager zijn dan de thans geldende. (E.V. 11/10/40, pag. 1264 e. v.; 18/10/40, pag. 1293; Stct. Nos. 195 en 200).

Vischconserven. Vaststelling van maximum-groot-handelsprijzen. (E.V. 11/10/40, pag. 1265; Stct. No. 193.)

RANTSOENEERING EN DISTRIBUTIE.

Banden. Verplichte voorraadopgave door alle houders van motorrijwiel- en autobanden, tractorbanden en vliegtuigbanden. Zonder vergunning van het Rijksbureau voor Rubber mogen geen feitelijke of rechtshandelingen t.a.v. banden worden verricht. Het normale verbruik blijft geoorloofd. Verplichte levering tegen vast te stellen prijzen aan aan te wijzen personen of instanties kan gevorderd worden. (E.V. 4/10/40, pag. 1233; 18/10/40, pag. 1296).

Brandstoffen. Regeling van de distributie van vaste brandstoffen met ingang van 9 October. (E.V. 11/10/40, pag. 1269 e. v.)

Brood en vleesch voor hotels, restaurants enz. Met ingang van 1 October kunnen deze goederen ook in hotels, restaurants e.d. slechts tegen afgifte van een distributiebon verkregen worden. (E.V. 4/10/40, pag. 1231).

Donkere olie. Verschenen is een nieuwe tekst van de Donkere Oliebeschikking 1939 No. 1 waarin opgenomen zijn bepalingen omtrent het verbod tot verkoop, aflevering en verbruik, inschrijvingsplicht, opgave van voorraden en afleveringen, betalingen en dispensatie's, alsmede de verplichting tot levering tegen bepaalde voorwaarden aan aan te wijzen instanties. Sinds 1 October is elke aflevering zonder geldige bon of bewijsstuk verboden. Voor elke aflevering moet een vergunning worden aangevraagd waarbij de verbruikers worden onderscheiden in: Scheepvaart, Visscherij en alle overigen. (E.V. 4/10/40, pag. 1234; 11/10/40, pag. 1271.)

Hotel-, Cafe-, Restaurant- en Pensionbedrijf. Verplichte inschrijving bij het Rijksbureau voor deze bedrijven. (E.V. 11/10/40, pag. 1267; Verordeningblad No. 30.)

Hout. Intrekking van de dispensatie van het verbod van koop, verkoop, enz., van hout, ten aanzien van eenige soorten hout en voor bepaalde transacties. (E.V. 11/10/40, pag. 1269.)

Hulpstoffen voor de verf- en drukinktindustrie. Verplichte maandelijksche opgave van voorraad en verbruik van deze goederen door fabrikanten aan de sectie Verf en Verfgrondstoffen van het Rijksbureau voor Chemische Producten. (E.V. 4/10/40, pag. 1235).

Kwikzilver, nikkel, enz. Verplichte voorraadopgave voor ieder, die tenminste 3 K.G. kwikzilver, nikkel, cobalt, cadmium, vanadium en/of chroom voorhanden of in voorraad heeft en niet is ingeschreven bij het Rijksbureau voor Non-Ferrometalen. (E.V. 4/10/40, pag. 1271).

Lood, tin en legeringen ervan. Ingevolge de Non-Ferrometalen-beschikking 1940 No. 3 is het verwerken en verhandelen van deze artikelen verboden. Op bepaalde voorwaarden kan de grafische industrie vergunning verkrijgen tot het kopen, bewerken en verwerken van genoemde metalen. (E.V. 11/10/40, pag. 1271.)

Papier. Maatregelen zullen worden getroffen ten aanzien van de distributie van alle soorten papier en carton, waaronder stroocarton, in rollen en vellen. Verwerkers van en handelaren in papier, die in 1938 en 1939 over een gemiddelden voorraad papier beschikten van minstens 5000 K.G., alsmede importeurs van en agenten in papier, dienen zich bij het Rijksbureau voor Papier te laten inschrijven. Een beperking van de aflevering zal niet behoeven te geschieden, terwijl, naar zich laat aanzien, evenmin maatregelen zullen worden genomen tot regeling van de levering van papier aan het publiek. Wijziging en aanvulling van de Papierdistributiebeschikking 1939 No. 1. (E.V. 11/10/40, pag. 1268; 18/10/40, pag. 1295; Stct. No. 201).

Rubber. Wijziging van de Rubberbeschikking 1939 no. 2, waarbij de definitie van rubber en rubberartikelen belangrijk is uitgebreid. Afkondiging van de Eerste en Tweede Uitvoeringsbeschikking, waarin bepalingen voorkomen inzake dispensatie van de inschrijvingsverplichting, het verwerkingsverbod, het verkoop- en afleveringsverbod, het vervoerverbod, en van de verplichting tot betaling van consentgeld. (E.V. 4/10/40, pag. 1234; Stct. No. 191).

Schoenen. Na 2 October is de verkoop van zomerschoeisel niet meer vrij. Schoeisel, dat na verkregen machtiging van den Directeur van het Rijksbureau voor Huiden en Leder is gestempeld met de woorden „vrij van bon” of „afgekeurd schoeisel R.H.L.” kan vrij aan het publiek verkocht worden. (E.V. 11/10/40, pag. 1267.)

Terpentijn en lijnolie voor schilders. Regeling van de distributie van deze goederen. Verplichte opgave door personen, die het schildersbedrijf uitoefenen, van voorraden van deze artikelen, alsmede van het aantal personen, dat op 1 October in hun bedrijf werkzaam was. (E.V. 4/10/40, pag. 1235; Stct. No. 191).

Turf. Nieuwe regeling van den verkoop, aflevering en het vervoer van turf i. v. m. de distributie van vaste brandstoffen. (E.V. 11/10/40, pag. 1271.)

Textielproducten. Voorzover dit nog niet was geschied, zijn alle textielproducten thans als distributiegoed aangewezen. Verplichte inschrijving van alle ondernemingen bij het Rijksbureau voor de Distributie van textielproducten. Zonder schriftelijke toestemming van dat Bureau is het verboden textielproducten te vervoeren, te koop of te verkoopen en af te leveren, anders dan aan verbruikers. (E.V. 4/10/40, pag. 1232; Stct. No. 188).

Eenige nadere regelingen zijn gepubliceerd met betrekking tot de distributie van textielproducten door den handel. (E.V. 11/10/40, pag. 1266).

Verf en Verfgrondstoffen. Verlenging van de dispensatie van het verbod tot het kopen, verkoopen en afleveren of verwerken van deze grondstoffen van 2 October tot 1 November voor bij de Sectie Verf en Verfgrondstoffen van het Rijksbureau voor Chemische Producten ingeschreven ondernemingen. (E.V. 4/10/40, pag. 1235).

Winterkleding. Tegen inlevering van een heereencostuum, wollen deken, wintermantel of jas bij een plaatselijk Kleding-Comité kan men, indien het ingeleverde goed aan zekere eischen van kwaliteit voldoet, het recht verkrijgen tegen inlevering van een speciale bon der tekstielkaart een winterjas of mantel of de daarvoor bestemde stof bij een winkelier te koop. Inlevering dient vóór 13 October te geschieden, waarna de ingeleverde goederen gratis aan dat deel der bevolking, dat hieraan het meest behoefte heeft, zullen worden uitgereikt. (E.V. 4/10/40, pag. 1232).

IJzer en Staal. Afkondiging van de IJzer- en Staalbeschikking 1940 no. 1 ter regeling van de werkzaamheden van het Rijksbureau voor IJzer en Staal. De Metaalbeschikking 1939 no. 1 is ingetrokken. (E.V. 4/10/40, pag. 1233).

Zeep. Verkoop van alle soorten medicinale- en toiletzeep van oude samenstelling is sinds 28 September j.l., behalve voor den kleinhandel tegen afgifte der aangewezen distributiebon, verboden i.v.m. onjuiste voorraadopgaven door een aantal fabrikanten en handelaren.

Ter voorkoming van ongewenschte concurrentie zijn de wasscherijen verplicht van hun cliënten een zeepbon voor iedere 8 K.G. droog wasgoed te vorderen. Verplichte inschrijving van alle wasscherijen bij het Rijksbureau voor Chemische Producten (Sectie Zeep). (E.V. 4/10/40, pag. 1233; 11/10/40, pag. 1268).

ONTVANGEN BOEKEN, BROCHURES EN STATISTIEKEN.

BOEKEN.

Rotterdams bedrijfsleven in het verleden door Dr. Z. W. Sneller, Hoogleraar te Rotterdam. (Amsterdam 1940; H. J. Paris. Prijs ing. f 3.90, geb. f 4.90).

De linnenhandel van Amsterdam in de XVIIIe eeuw door Dr. J. G. van Bel. Bijdragen voor Economische geschiedenis onder leiding van Prof. Dr. Z. W. Sneller. (Amsterdam 1940; H. J. Paris. Prijs ing. f 2.50.)

Besluit op de Winstbelasting 1940, bewerkt door J. de Willigen (Deventer 1940; N.V. Uitg.-Mij. A.E. E. Kluwer. Prijs f 4.25).

Besluit op de Winstbelasting. Gids voor de praktijk, door Jan C. W. Polak. ('s-Gravenhage 1940; W. P. van Stockum & Zoon).

De economische ontwikkeling van het bouwbedrijf in Nederland door Ir. J. J. van der Wal. (Delft 1940; drukkerij Waltman (A. J. Mulder). Prijs ing. f 3.90, geb. f 4.90.)

De gemeente Herten (Limburg). Dorp aan de overgang door Dr. H. J. van Zuylen. (Groningen—Batavia 1940; J. B. Wolters Uitgevers-Maatschappij N.V. Prijs f 3.90).

Statistiekwet, statistiekrechtwet en voorschriften betreffende de statistiek van den in-, uit- en doorvoer door P. Karnmelk. De Belastingwetgeving Serie I & A, No. 13. (Gorinchem 1940; J. Noorduyn & Zoon N.V. Prijs ing. f 4.50, gec. f 4.90, losbl. f 5.50).

Deviezenverordening 1940 met uitvoeringsbepalingen, ingeleid en verklaard door Mr. Dr. F. E. Schmey (Purmerend 1940; J. Muusses. Prijs f 2.75).

Rekenenheid en ruilmiddel door Dr. G. van der Wal (Den Helder 1940, N.V. Drukkerij en Uitgeverij v/h C. de Boer Jr. Prijs f 4.50).

Jaarboek voor Scheepvaart en Scheepsbouw 1940, samengesteld met medewerking van de Nederlandsche Reedersvereeniging en de Hoofdinspectie voor de Scheepvaart. ('s-Gravenhage 1940; Moorman's Periodieke Pers N.V. 224 blz.).

De controle en repressiemiddelen van de fiscus, stenografisch verslag van het debat over de praeadviezen van de Heeren Mr. P. W. van Doorne en W. J. de Langen. No. 50 der geschriften van de Vereeniging voor belastingwetenschap. (Purmerend 1940; J. Muusses. 86 blz.).

Economie van gisteren en morgen door A. F. Schouten Pzn. (Bussum 1940; N.V. Uitg.-Mij. C. A. J. van Dishoeck. Prijs ing. f 2.90, geb. f 3.90.)

Probleme der Kriegsfinanzierung. Vorträge, gehalten auf der 1. Arbeitstagung des Vereins Deutscher Wirtschaftswissenschaftler von K. C. Thalheim, H. Jecht, K. W. Rath, H. H. Hohlfeld, H. K. Nicklisch, W. Hoffmann, H. Kretschmar. (Jena 1940; Verlag von Gustav Fischer. Prijs R.M. 6.—)

Hanse, Downing Street und Deutschlands Lebensraum. Uitgegeven door Prof. Dr. Heinrich Hunke. (Berlin 1940; Haude & Spenersche Buchhandlung Max Paschke.)

Marktregulierung und Marktordnung in der Weltagrarnwirtschaft door Dr. H. Schiller. Probleme der Weltwirtschaft no. 67. Uitgave van het Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel, (Jena 1940; Verlag von Gustav Fischer).

BROCHURES.

Korte mededeelingen, uitgegeven door het Nederlandsch Instituut voor Efficiency, No. 9. *Verpakkings-nummer* ('s-Gravenhage 1940).

De verhooging omzetbelasting 1940 door Mr. C. P. Tuk (Den Haag 1940; W. P. van Stockum & Zn.).

Enkele concrete richtlijnen voor den socialen en economischen opbouw door Drs. A. M. Groot. (Purmerend 1940; J. Muusses. Prijs f 0.40.)

The legal status of branch banking in the United States by Frederick A. Bradford, Ph. D., issued by American Economists Council for the study of branch banking. (New York 1940).

STATISTIEKEN.

Recente economisch-statistische literatuur over Duitsland. ('s-Gravenhage 1940; Centraal Bureau voor de Statistiek, Bibliotheek Lijst No. 6).

Lichturen-tabel 1 September 1940 tot 1 Mei 1941. ('s-Gravenhage, September 1940; Ten Hagen's Drukkerij en Uitgevers-Mij N.V. Prijs f 0.95).

Statistiek voor het slagersbedrijf VI (1938/1939). Uitgave van de stichting Economisch Instituut voor den Middenstand. ('s-Gravenhage 1940).

MAANDCIJFERS.
OVERZICHT VAN DEN STAND DER DIERMIDDELEN.
Uit. Sept. 1940 (in Gulden).

AFDEELING Ia Dir. belastingen	Kohieren voor den dienst 1940 ¹⁾			Zuiver bedrag der kohieren voor den vorigen dienst t./m. dezelfde maand van het vorige jaar ²⁾
	Benaming der middelen	Totaal bedrag	Zuiver bedrag	
Grondbelast. a)	10.860.896	23.810	10.837.086	10.684.087
Inkomst.bel. b)	75.187.853	2.294.701	72.893.152	82.697.315
Vermogensbel. c)	15.096.518	107.652	14.988.867	17.029.831
Verdedig.bel. I	8.320.264	95.261	8.225.002	10.141.273
Opc. v. d. Gem. fondsel. Wet van 2 Dec. '39 (St.bl. no. 407) ³⁾				
	21.673.419	219.431	21.453.988	—
Totaal	131.138.950	2.740.855	128.398.095	120.552.506

a) 1/4 hoofdsom + 20 ocenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen. b) Hoofdsom + 70—88 ocenten. c) Hoofdsom + 75 ocenten.

¹⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit 1/4 gedeelte van het belastingjaar 1940/1941 en 3/4 gedeelte van het belastingjaar 1939/1940. ²⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit 1/4 gedeelte van het belastingjaar 1939/1940 en 3/4 gedeelte van het belastingjaar 1938/1939. ³⁾ Voor de Gemeentefondsbelasting bestaan de bedragen uit 15 ocenten over het belastingjaar 1939/1940 en 1/4 gedeelte van 50 ocenten over het belastingjaar 1940/1941.

AFDEELING Ib Overige middelen	Sept. 1940	Sedert 1 Jan. 1940	Overeenkomstige periode 1939
Benaming der middelen			
Divid.- en tantiëmel. ...	184.964	14.027.710	22.552.862
Rechten op den invoer ... ¹⁾	6.110.748	63.949.617	87.150.963
Statistiekrecht ...	105.866	1.289.236	1.860.036
Accijs op zout ...	150.680	2.089.125	1.437.905
Accijs op geslacht ...	1.129.134	7.909.314	5.567.798
Accijs op wijn ...	386.797	1.517.007	1.813.631
Accijs op gedistill. ...	4.372.238	25.641.874	22.278.237
Accijs op bier ...	1.025.299	7.180.682	6.831.178
Accijs op suiker ...	4.870.323	41.927.660	43.766.242
Accijs op tabak ...	6.129.294	35.977.820	28.947.169
Bel. op gouden en zilverw. ...	74.928	498.795	439.048
Omzetbelasting ...	5.546.000	68.307.190	62.696.858
Couponbelasting ...	289.630	3.008.994	3.803.748
Recht. en boeten v. zegel ²⁾	1.079.623	8.806.124	14.834.260
Recht. en boet. v. registr. ...	2.221.048	9.494.412	10.705.129
Recht. en boet. v. successie, v. overgang bij overlijden en v. schenking			
Opbrengst d. loodsgelden	3.686.585	30.142.309	33.945.283
	2.435	85.774	583.815
Totaal	37.365.592	321.854.143	349.214.162

¹⁾ Hieronder begrepen de sedert 11 Februari 1940 ten bate van het Leeningfonds 1940 geheven meerdere invoerrechten (Wet van 26 April 1940, Sibl. no. 404). ²⁾ Hieronder begrepen wegens zegel, recht van nota's van makelaars en commissonnairs in effectenz. f 260.856 (Beursbel.) ³⁾ Idem f 1.074.112

AFDEELING II. DIENSTJAAR 1939.

Benaming der middelen	Bedrag van de raming	Zuivere opbrengst over het tijdvak van 1 Jan. 1939 tot en met de maand Sept. 1940
Grondbelasting. (1/4 hoofdsom + 20 ocenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen) ...	10.703.000	10.663.813
Inkomstenbelasting ...	82.500.000	95.060.894
Vermogensbelasting ...	21.000.000	21.347.644
Verdedigingsbel. I. ...	10.500.000	10.878.690
Belasting v. d. doode hand	2.000.000	2.209.688
Divid.- en tantiëmel. ...	27.000.000	26.378.336
Rechten op den invoer ...	96.000.000	122.755.156
Statistiekrecht ...	2.500.000	2.539.018
Accijs op zout ...	2.000.000	1.710.816
Accijs op geslacht ...	7.500.000	7.929.724
Accijs op wijn ...	2.250.000	2.371.202
Accijs op gedistilleerd ...	28.050.000	31.502.614
Accijs op bier ...	8.000.000	9.168.257
Accijs op suiker ...	56.100.000	61.126.759
Accijs op tabak ...	36.000.000	39.507.684
Bel. op gouden en zilverw. ...	575.000	636.598
Omzetbelasting ...	82.000.000	88.784.298
Couponbelasting ...	5.500.000	4.682.486
Rechten en boeten v. zegel	23.000.000	18.017.666
Rechten en boeten v. registr. ...	16.500.000	13.494.674
Rechten en boeten v. successie, v. overgang bij overlijden en v. schenking ...	48.000.000	44.218.625
Opbrengst der loodsgelden ...	750.000	658.426
Totaal	568.428.000	615.643.068

OVERZICHT VAN DE INKOMSTEN TEN BATE VAN HET WERKLOOSHEIDSSUBSIDIEFONDS.

Dienst 1940	Bedrag van raming	Zuiver bedrag kohieren tot en met de maand Sept. 1940
Grondbelasting (veertig ten honderd van de hoofdsom wegens gebouwde eigendommen en vijf en twintig ten honderd van de hoofdsom wegens ongebouwde eigendommen) ...	9.745.000	9.797.147
Personeele belasting (tachtig ten honderd van de hoofdsom naar den eersten, tweeden en derden grondslag) ...	19.000.000	19.602.335
Gemeentefondsbelasting (vijf en twintig ocenten op de hoofdsom) ...	16.000.000	10.485.916
Vermogensbelasting (twee en twintig ocenten op de hoofdsom) ...	2.500.000	1.473.230
Inkomstenbelasting (tien ocenten op de hoofdsom) ...	5.150.000	3.486.352
Totaal	52.395.000	44.844.980

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET VERKEERSFONDS.

	Sept. 1940	1940	1939
Motorrijtuigenbelasting ...	542.507	11.725.316	19.481.914
Rijwielbelasting ...	232.395	8.279.050	8.330.798
Totaal	774.902	20.004.366	27.812.712

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET GEMEENTEFONDS.

	Dienst 1939/1940 Zuiver bedrag der kohieren tot en met de maand Sept. 1940	Zuiver bedrag der kohieren voor den dienst 1938/39 tot en met dezelfde maand v. 1939
Gemeente.f.belast. ...	69.483.336	67.659.988
Opc.verm. t. get. v.50	5.976.373	6.003.995

OVERZICHT VAN DE INKOMSTEN TEN BATE VAN HET LEENINGFONDS 1940.

Benaming der middelen	Opbrengst over de maand Sept. 1940	Opbrengst over de maanden Mei t/m. Sept. 1940.
10 ocenten op den suikercijns ...	343.222	1.056.279
15 ocenten op de rechten van successie, van overgang en van schenking	38.981	54.322

De ten bate van dit fonds sedert 11 Februari 1940 geheven meerdere invoerrechten zijn als „Rechten op den invoer“ verantwoord onder de rubriek Ib Overige Middelen.

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wiss. 3 28 Aug. '39	Lissabon ... 4 11 Aug. '37
Bk.) Bel.Bi.Eff. 3 28 Aug. '39	Londen ... 2 26 Oct. '39
) Vrsch.inRC 3 28 Aug. '39	Madrid ... 4 29 Mrt. '39 ²⁾
Athene ... 6 4 Jan. '37	N.-York F.R.B. 1 27 Aug. '37
Batavia ... 3 14 Jan. '37	Oslo ... 4 21 Sept. '39
Belgrado ... 5 1 Febr. '35	Parijs ... 2 3 Jan. '39
Berlijn ... 3 9 Apr. '40	Praag ... 3 1 Jan. '36
Boekarest ... 3 12 Sept. '40	Pretoria ... 3 15 Mel '33
Brussel ... 2 25 Jan. '40	Rome ... 4 18 Mel '40
Boedapest ... 4 28 Aug. '35	Stockholm ... 3 17 Mel '40
Calcutta ... 3 28 Nov. '35	Tokio ... 3.46 11 Mrt. '37
Dantzig ... 4 2 Jan. '37	Warschau ... 4 18 Dec. '37
Helsingfors ... 4 3 Dec. '34	Zwits. Nat. Bk. 1 25 Nov. '36
Kopenhagen ... 4 15 Oct. '40	

¹⁾ 3% voor wissels, promessen en leeningen met een looptijd van meer dan 120 dagen.
²⁾ Niet officieel bevestigd.

OFFICIEELE WISSELKOERSEN NEDERLANDSCHE BANK
Valuta's (schriftelijk en t.t.)

	[N.-York]	Berlijn	Brussel	Zürich	Stockh.	Helsinki
8 Oct. 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.48	44.85 1/2	3.81 1/2
9 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.59	44.85 1/2	3.81 1/2
10 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
11 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
12 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
14 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
Hoogste d.w. 1.88 1/2	75.28	30.11	43.44	44.81	3.81	
Laagste d.w. 1.88 1/2	75.43	30.17	43.68	44.90	3.82	
15 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
16 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
17 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
18 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
19 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
21 " 1940	1.88 1/2	75.35 1/2	30.14	43.63	44.85 1/2	3.81 1/2
Laagste d.w. 1.88 1/2	75.28	30.11	43.59	44.81	3.81	
Hoogste d.w. 1.88 1/2	75.43	30.17	43.68	44.90	3.82	
Muntpariteit	69.41	59.263	24.906	48.003	66.671	6.266

KOERSEN TE NEW-YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Paris (\$ per 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. f 100)
15 Oct. 1940	4.03 1/2	—	40.05	—
16 " 1940	4.03 3/4	—	40.05	—
17 " 1940	4.03 1/2	—	40.05	—
18 " 1940	4.03	—	40.05	—
19 " 1940	4.03 1/4	—	40.05	—
21 " 1940	4.03 1/4	—	40.05	—
23 " 1939	4.01 1/4	2.27 1/2	40.10	53.09
Muntpariteit	4.86	3.90 3/4	23.81 1/4	40 3/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en landen	Not. eenh.	14/19 Oct. '40 Laagste	19 Oct. '40 Hoogste	7/12 Oct. '40 Laagste	12 Oct. '40 Hoogste
Officieel:					
New York	\$ p. £	4.02 1/2	4.03 1/2	4.03	4.02 1/2
Paris	Fr. p. £	—	—	—	—
Stockholm	Kr. p. £	16.85	16.95	16.90	16.85
Montreal	\$ p. £	4.43	4.47	4.45	4.47
Buenos Aires	Pes. p. £	16.90	17.13	17.01 1/2	16.90
Niet-Officieel:					
Alexandrië	P. p. £	97.50	97.50	97.50	97.50
Athene	Dr. p. £	525	525	525	525
Bangkok	Sh. p. local	—	—	—	—
Bombay	d. p. r.	18.—	18.—	18.—	18.—
Budapest	P. p. £	19.75	19.75	19.75	19.75
Hongkong	d. p. \$	15.—	15.—	15.—	15.—
Istanbul	T£ p. £	5.15	5.15	5.15	5.15
Kobe	d. p. yen	14.25	14.25	14.25	14.25
Lissabon	Escu. p. £	99.80	100.20	100.—	99.80
Madrid	Pt. p. £	37.70	37.70	37.70	37.70
Montevideo	d. p. p.	—	—	—	—
Rio de Janeiro	d. p. mil.	—	—	—	—
Shanghai	d. p. \$	3.68	3.68	3.68	3.51
Singapore	d. p. £	28.18	28.18	28.18	28.18

ZILVERPRIJS

Londen *)	N. York *)	A'dam *)	Londen *)
15 Oct. 1940	34 3/4	15 Oct. 1940	2125
16 " 1940	34 3/4	16 " 1940	2125
17 " 1940	34 3/4	17 " 1940	2125
18 " 1940	34 3/4	18 " 1940	2125
19 " 1940	—	19 " 1940	2125
21 " 1940	34 3/4	21 " 1940	2125
23 " 1939	36 1/4	23 " 1939	—
23 Aug. 1939	37 1/4	23 Aug. 1939	2110

GOUDPRIJS

Londen *)	N. York *)	A'dam *)	Londen *)
15 Oct. 1940	34 3/4	15 Oct. 1940	168/—
16 " 1940	34 3/4	16 " 1940	168/—
17 " 1940	34 3/4	17 " 1940	168/—
18 " 1940	34 3/4	18 " 1940	168/—
19 " 1940	—	19 " 1940	168/—
21 " 1940	34 3/4	21 " 1940	168/—
23 " 1939	36 1/4	23 " 1939	—
23 Aug. 1939	37 1/4	23 Aug. 1939	148 6/16

*) In pence p. oz. stand. *) Foreign silver in \$c. p. oz. fine.
*) In guldens per Kg. 1000/1000. *) In sh. p. oz. fine.

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen	7 Oct. 1940	15 Oct. 1940
Saldo van 's Rijks Schatkist bij de Nederlandsche Bank	—	—
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 91.865,10	f 989.669,87
Voorschotten op ult. Sept. resp. Aug. 1940 aan de gemeenten verstr. op a. haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. en der gem. fondsb. bel., alsmede op de belastingen en op de vermogensbelasting	—	—
Voorschotten aan Ned.-Indië*)	107.105.466,78	107.576.812,77
Idem aan Suriname *)	9.716.982,70	9.716.984,58
Kasvord. weg. creditverstr. a/h. buitenl.	78.367.278,47	77.896.186,73
Daggeldleeningen tegen onderpand	—	—
Saldo der postrek. v. Rijks-comptabelen	70.821.625,95	70.964.659,25
Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfond's *)	—	—
Vord. op andere Staatsbedr. en instellingen *)	18.853.800,57	19.707.022,12
Verplichtingen		
Voorschot door de Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt	f 15.000.000,—	f 14.884.920,49
Voorschot door de Ned. Bank in reken-cour. verstrekt	6.436.178,15	—
Schuld aan de Bank voor Ned. Gemeenten	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	176.566.000,—	176.551.000,—
Schatkistpromessen in omloop	769.200.000,—*)	808.200.000,—*)
Daggeldleeningen	—	—
Zilverbons in omloop	26.785.845,50	28.697.936,—
Schuld op ult. Sept. resp. Aug. '40 aan de gem. weg. a.h. uit te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondb. e. d. gem. fondsb. alsmede op die bel. en op de vermogensbelasting	3.137.209,85	4.935.457,51
Schuld aan Curaçao *)	159.840,28	159.840,28
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenfond's *)	1.018.212,59	1.050.115,31
Id. a h. Staatsbedr. der P.T. en T. *)	213.256.021,58	210.784.239,53
Id. aan andere Staatsbedrijven *)	8.200.000,—	8.200.000,—
Id. aan div. instellingen *)	177.325.590,34	176.603.076,80
*) In pence p. oz. stand. *) Rechtstreeks bij De Nederlandsche Bank f 118.000.000,— *) Idem f 122.000.000,—		

DE NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte balans op 21 October 1940.

Activa.	
Binnel. Wissels, Promessen, enz.	f 128.500.000
Hfdbank. f	128.500.000
Bijbank. "	68.983
Agentsch. "	513.665
Papier op het Buitenland	f 300.000
Af: Verkocht maar voor de bank nog niet afgevoerd	—
Beleeningen incl. voorschotten in rekening-courant op onderpand	f 145.099.256 1/2
Hfdbank. f	145.099.256 1/2
Bijbank. "	3.990.994
Agentsch. "	48.499.578
Op Effecten enz.	f 197.589.828
Op Goederen en Ceelen	f 196.606.982 1/2
Voorschotten aan het Rijk	f 1.421.021.356
Munt en muntmateriaal: Gouden munt en gouden muntmateriaal	f 15.261.926
Zilveren munt, enz.	—
Belegging van kapitaal, reserves en pensioenfond's	f 1.136.283.282
Gebouwen en meubelen der Bank	f 4.611.545
Diverse rekeningen	f 4.500.000
	f 67.641.648
	f 1.588.505.755
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000
Reservefond's	f 4.454.252
Bijzondere reserves	f 13.494.514
Pensioenfond's	f 10.895.932
Bankbiljetten in omloop	f 1.361.036.465
Bankassigtiën in omloop	f 62.162
Rek.-Courant } Van het Rijk f	
saldo's } Van anderen "	173.092.906
Diverse rekeningen	f 173.092.906
	f 5.469.524
	f 1.588.505.755
Beschikbaar metaalsaldo	f 522.644.005
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	f 1.306.610.010
Schatkistpapier, rechtstreeks bij de Bank ondergebracht	f 122.000.000
*) Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99)	f 57.977.150

Voorname van de in bladzijden guldens.

Data	Gouden munt en *) muntmater.	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaalsaldo	Dekking-perc.
21 Oct. '40	1.121.021	1.361.036	173.155	522.644	± 74
14 " '40	1.133.462	1.358.283	186.297	530.110	± 74
7 " '40	1.132.743	1.357.167	190.687	527.873	± 75
6 Mei '40	1.160.287	1.158.613	255.183	607.242	83
Data					
	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-prom. rechtstr.	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Div. reken. (act.)
21 Oct. '40	129.083	122.000	197.590	300	67.642
14 " '40	129.063	122.000	199.165	300	54.582
7 " '40	125.063	118.000	207.365	300	53.869
6 Mei '40	9.853	—	217.756	750	20.648

*) Per 1 April 1940 herwaardeering van den goudvoorraad op basis van een depreciatie-percentage van 18 pct.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Bank. Departm.	Other securities	
				Disc. and Advances	Securities
16 Oct. '40	680	597.720	32.520	5.390	21.550
9 " '40	800	601.340	28.910	6.610	21.700
2 " '40	900	605.260	24.990	2.800	23.020
25 Sept. '40	1.040	604.760	25.470	3.540	21.890
23 Aug. '40	247.263	508.064	38.353	5.711	24.334
Data					
	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve
			Bankers	Other Acc.	
16 Oct. '40	139.000	19.850	109.150	52.240	32.950
9 " '40	146.230	19.090	115.300	51.970	29.460
2 " '40	142.560	21.270	101.270	53.350	25.630
25 Sept. '40	147.810	13.530	115.980	51.900	26.270
23 Aug. '40	99.666	22.371	92.132	36.229	39.199

DUITSCHER RIJKSBANK.

Data	Goud en deviezen	Renten-bank-scheime	Andere wissels chèques en schatkistpapier	Beleeningen
15 Oct. 1940	77,5	432,7	12.809,3	16,3
7 " 1940	77,2	223,4	13.062,2	14,5
30 Sept. 1940	77,6	219,3	13.206,5	15,8
23 Aug. 1939	77,0	27,2	8.140,0	22,2
Data				
	Effecten	Diverse Activa	Circulatie	Rek.-Crt.
15 Oct. '40	55,8	1.726,7	12.352,7	1.870,1
7 " '40	51,2	1.577,3	12.658,7	1.580,4
30 Sept. '40	49,8	1.796,9	12.846,5	1.794,9
23 Aug. '39	982,6	1.380,5	8.709,8	1.195,4